

induplati

konoplan

GLASILO
KOLEKTIVA INDUPLATI JARŠE

LETO XVIII

MAJ 1969

Cena 0,20 din

1. maj

največji praznik delovnih ljudi

Letos teče že osemdeseto leto, odkar so udeleženci mednarodnega delavskega kongresa v Parizu proglasili 1. maj za največji praznik delavskega razreda.

Da, 1. maj! Cvetje, razigranost, radost! Kot bi hoteli nadoknaditi vsa leta, ko je bil 1. maj že praznik, vendar praznovan le skrivaj, praznovan kljub grožnjam, zaporom, prepovedim. Nihče ni mogel ustaviti delavskega razreda na njegovi revolucionarni poti. Ta razred je hotel svoje in je po težki poti tudi do tega prišel. Kdo bi le mogel zatreti hrepenenje po najosnovnejšem, kar si je vsakdo želel — svojo svobodo, kajti delavci so se naveličali večnega izkoriščanja, ki je presegalo že vse meje. Zahtevali so osemurni delavnik, pomoč za nezaposlene in onemogle.

Naleteli so na gluha ušesa, toda vztrajali so. Mnogi so si sicer poiskali delo onstran meja, vendar srce meja ne pozna. Z rojaki jih je družila močna vez — skupna želja po izboljšanju svojih življenjskih pogojev, želja, da bi svojim potomcem pripravili lepše življenje. Iz teh želja, ki so bile vse večje in večje, se je rodila revolucija, so se rodile revolucije, ki so nam prinesle današnje življenje.

Praznično razpoloženje se že nekaj dni pred 1. majem prikraje v vsakega človeka. Vrvež pri nakupih, zastave na ulicah, cvetje, za katerega poskrbi že narava sama, saj se, kot bi slutila veliki praznik, odene v cvetje in zelenje, vse to še poveča veliko radost ob pričakovanju praznikov. Veseli, brezskrbni se s svojo

družino, znanci, prijatelji odpravimo na izlete v planine, v gozdove, skratka kamorkoli, da se sprostimo, da se veselimo svobodnega življenja, pozabimo skrbi, ki nas morijo iz dneva v dan.

In lahko smo veseli, da je tako, saj marsikje v svetu 1. maja še ne utihne orožje, ne utihne jok otrok, ki prosijo vsaj malo kruha, jok žena, ki s strahom čakajo sporočila, da se njihovi možje ne bodo več vrnili k svojim družinam.

Kako lepo bi bilo, ko bi jim lahko dali vsaj košček naše sreče, vsaj košček naše radosti ob praznovanju. Tako pa lahko samo želimo, da uspehi, ki smo jih dosegli, vzpodbujajo vse, ki so prikrajšani za to veličastno praznovanje, k vztrajnosti, in jim zaželimo, da bi čimprej lahko skupaj z nami vzklknili

Živel 1. maj — naš veliki praznik!

DEMOKRATICNOST IN ODGOVORNOST

ZAPIS OB VOLITVAH V DELAVSKI SVET, KI SO BILE DNE 10. APRILA 1969

Volitve v delavski svet podjetja so za nami; zdaj poznamo že njihov izid in s tem novo sestavo delavskega sveta. Novoizvoljeni delavski svet je štiriindvajsetega aprila tudi že imel svojo prvo sejo, na kateri je potrdil mandate svojih članov, dal na podlagi poročila predsednika dosedanjega upravnega odbora razrešnico staremu UO in izvolil novega. Skratka, vsakoletni postopek zamenjave članov v upravnih organih podjetja je zdaj v celoti končan, in prav je, da si ob tej priliki na kratko ogledamo njegov potek, se spomnimo vsaj v osnovnih obrisih vsega dela, ki ga je bilo potrebno opraviti, da bi bil ta lahko pravilen in zakonit, kakor tudi problemov, ki so z njim v zvezi nastali, spodsrljajev, ki so se po nesreči pripetili, naposled pa nakažemo naloge, ki nas na področju volitev samoupravnih organov v bodoče čakajo oz. ki jih bomo morali rešiti v bližnji spremembi statuta.

Pri tem je treba najprej opozoriti na ustavni amandma XV., ki je izšel v Ur. listu SFRJ ob koncu lanskega leta, in na Zakon o prenehanju veljavnosti določb zveznih zakonov, s katerimi so urejena vprašanja, ki se nanašajo na ustavni amandma XV. (v nadaljnjem besedilu Zakon o prenehanju veljavnosti določb zveznih zakonov), ki je izšel v Ur. l. SFRJ marca letos. Po omenjenem ustavnem amandmaju je takorekoč celotno področje organizacije in strukture samoupravljanja v delovnih organizacijah prenešeno v pristojnost samih delovnih skupnosti; Zakon o

prenehanju veljavnosti določb zveznih zakonov pa pomeni samo dosledno izvedbo določil tega ustavnega amandmaja, saj so po njem prenehale veljati vse tiste določbe zveznih zakonov, ki so z vrha navzdol enotno urejale tisto materijo, katere ureditev je sedaj po ustavnem amandmaju v izključni pristojnosti delovnih ljudi samih. Ker pa je to materijo mogoče urediti le s spremembo statuta na način in po postopku, ki je za takšno spremembo predpisan oziroma predviden v samem statutu, bi pri izvedbi letošnjih volitev lahko nastalo vprašanje, na kakšen način in po kakšnem postopku naj se spriče dejstva, da so ustrezne zakonske določbe prenehale veljati, opravijo volitve, da bodo potekale zakonito in pravilno — vendar je sam zakon o prenehanju veljavnosti določb zveznih zakonov predvidel ta primer in zato določil, da se do ustrezne spremembe statuta v tem pogledu uporabljajo predpisi, ki so veljali na dan njegove uveljavitve. Volilna komisija se je pri pripravah in izvedbi volitev opirala na to določbo Zakona o prenehanju veljavnosti določb zveznih zakonov in torej razrešila vprašanje, pred katerim se je znašla, tako, da je odločila, da se letošnje volitve opravijo po še do sedaj veljavnih predpisih.

Skladno s tem je bil tudi sklep DS o razpisu volitev objavljen na oglasnih deskah 30 dni pred dnevom volitev, tj. 10. aprilom 1969, o njem pa v zakonitem roku treh dni na predpisan način obveščena občinska

skupščina Domžale. Enako je tudi DS na svoji 14. redni seji določil volilne enote v podjetju, katere EE sestavljajo posamezne volilne enote in koliko članov se voli v vsaki volilni enoti. Ob tem moramo opozoriti na to, da EE družbeni standard letos ni volila svojega predstavnika v DS podjetja, ker njenemu dosedanjemu predstavniku tov. Mari Jeraj še ni potekel mandat, kakor tudi na to, da se letos niso volili sveti EE, ker so bili ti izvoljeni v lanskem letu in se po utečeni praksi volijo za 2 leti. Novost, če smemo tako reči, pri letošnjih volitvah je bila ta, da se je kandidiranje na predlog volilne komisije opravilo po zborih volivcev, ki so bili sklicani za vsako volilno enoto. Posebej pa velja omeniti okoliščino, da je bilo na kandidatnih listah zborov predlaganih in določenih nekajkrat večje število kandidatov, kot se jih je po sklepu DS volilo v posameznih volilnih enotah, da je bil torej izbor kandidatov na volitvah v resnici širok in pester. Tako je prišlo tudi (zaradi prehoda na nov sistem kandidiranja kot tudi obsega predlaganih oziroma določenih kandidatov) do nesrečnega naključja, po katerem sta na glasovnicah za volilno enoto 3 EE onlemenitilnica izostala dva kandidata, da je bilo treba volitve v tej enoti prekiniti in ponoviti. Vendar so bile volitve že zgodaj prekinjene in so se tako rekoč takoj po prekinitvi ponovile, tako da sama prekinitvev — razen okoliščine, da je morala nočna izmena še enkrat voliti zjutraj naslednjega dne — ni imela hujših posledic. Visok odstotek glasovalcev (83,8 % vseh volivcev iz te enote) kot tudi sam izid volitev (1 od izostalih kandidatov je bil izvoljen za drugega člana DS) dokazuje, da je bila odločitev volilne komisije pravilna, da je bil izid volitev resničen odraz volje glasovalcev, s tem pa nedvomno zakonit. Sicer pa je treba ob tem pripomniti da so volitve v vseh volilnih enotah končale z zelo visokim odstotkom glasovalcev, kar pomeni ob že omenjenem širokem izboru kandidatov, da so bile v resnici demokratične.

Volitve so se pričele ob 6. uri zjutraj, do 8.15 pa je v posameznih volilnih enotah glasovalo že sledeče v % izraženo število volivcev:

v volilni enoti 1 predilnici	55 %
v volilni enoti 2 tkalnici	45,7 %
v volilni enoti 4 konfekciji	61 %
v volilni enoti 5 vzdrževanje	68 %
v volilni enoti 6 upravi	72 %

Do 12.15 ure se je to število glasovalcev v posameznih volilnih enotah takole povzpelo:

Na volišču v tkalnici

*Predsednik delavskega sveta
Brane Zupan na volišču*

v volilni enoti 1 predilnici je glasovalo 91,8 % volilnih upravičencev; neveljavnih glasovnic ni bilo,

v volilni enoti 2 tkalnici je glasovalo 85 % volilnih upravičencev; neveljavnih glasovnic je bilo 26,

v volilni enoti 3 oplemenitilnici je glasovalo 83,8 % volilnih upravičencev; neveljavnih glasovnic je bilo 7,

v volilni enoti 4 konfekciji je glasovalo 85,8 % volilnih upravičencev; neveljavni glasovnici sta bili 2;

v volilni enoti 5 vzdrževanje je glasovalo 83,5 % volilnih upravičencev; neveljavnih glasovnic je bilo 8,

v volilni enoti 6 upravi je glasovalo 89,5 % volilnih upravičencev; neveljavna glasovnica je bila 1.

Po teh podatkih je v okviru celotnega podjetja glasovalo 89 % vseh volilnih upravičencev, neveljavnih glasovnic pa je bilo 44. Pri tem mo-

Motiv z volišča

v volilni enoti	
1 predilnici na	56,7 %
v volilni enoti	
2 tkalnici na	50,7 %
v volilni enoti	
5 vzdrževalnje na	72,5 %
v volilni enoti	
6 upravi na	73,9 %

v volilni enoti 4 konfekciji je ostal odstotek glasovalcev neizpremenjen, v volilni enoti 3 oplemenitilnici pa je do tedaj glasovalo že 42 % volivcev. Do tega časa so v vseh volilnih enotah razen opravičenih izjem glasovali že vsi volivci nočne in dopoldanske izjeme. Na posameznih voliščih so čakali samo še na prihod popoldanske izmene.

Podatki o glasovanju so po končanih volitvah za posamezne volilne enote sledeči:

ramo še omeniti, da je po 25. členu Zakona o volitvah delavskih svetov (to je iz opravičenega razloga na predpisan način pred dnevom volitev) glasoval 1 volivec.

Ko čestitamo vsem novoizvoljenim članom DS in želimo celotnemu delavskemu svetu veliko uspeha pri njegovem delu, moramo obenem opozoriti na neko pomembno dejstvo: resnična demokratičnost volitev ne pomeni samo da so bili za člane DS izbrani tisti, ki jim delovne skupnosti najbolj zaupajo; ta demokratičnost pomeni za vse izvoljene predvsem odgovornost — odgovornost, da bodo resnično zastopali svoje delovne skupnosti v skladu z izkazanim zaupanjem. Ta odgovornost sicer ni nikjer zapisana, je pa živo prisotna vez med volivci in njihovimi izbranimi predstavniki, vez, ki temelji na resnični demokratičnosti izbora.

Za konec pa naj samo čisto na kratko spregovorimo nekaj o nalogah, ki nas čakajo v prihodnosti na področju organizacije in vodenja volitev. Predvsem bomo morali zdaj razmisliti o rokih volitev, in sicer tako o razdobju, za katerega se opravijo, kot tudi času (datumu) kdaj jih je treba po preteku tega razdobja spet razpisati, dalje vsa vprašanja o samem razpisu volitev, kdo bo razpisoval volitve, koliko časa pred dnevom volitev itd., vprašanje, ali se bodo še naprej opravljale po volilnih enotah, kot tudi, kdo bo določil volilne enote, dalje vprašanja s področja kandidiranja, zlasti ob katerih pogojih se opravita predlaganje in določitev kandidatov, vprašanja o ugotavljanju in razglašanju izida volitev, kot tudi vsa vprašanja o volitvah UO. Rešitve vseh teh vprašanj bo treba poiskati predvsem z vidika same strukture in poslovanja našega podjetja, kot tudi z vidika, da bo pri volitvah v najmanj enaki meri kot zdaj, če ne še bolj, izražena neposredna volja volivcev, tj. tako z vidika funkcionalnosti, kot z vidika zagotovitve demokratičnosti volitev.

Ingo Paš

V delavski svet so bili iz posameznih volilnih enot izvoljeni sledeči novi člani:

iz volilne enote 1 predilnica	Bartol Janez
iz volilne enote 2 tkalnica	Blejc Franc
	Hribovšek Slavko
	Zabret Janez
	Hren Tone
	Dolenc Mimi
	Zakrajšek Olga
	Cerar Marinka
iz volilne enote 3 oplemenitilnica	Rogelj Anton
	Giovanelli Lovro
iz volilne enote 4 konfekcija	Pislak Stane
iz volilne enote 5 vzdrževanje	Pogačar Viki
	Rojc Edi
iz volilne enote 6 uprava	Novak Branko dipl. ing.
	Sešek Ivo
	Gorjup Marija

Volitve v republiško skupščino

Razgovor predstavnikov ZK s člani kolektiva

XV. seja DS

Dne 25. marca 1969 je imel DS »Induplati« Jarše svojo XV. redno sejo z naslednjim dnevnim redom:

1. Določitev volilnih enot
2. Določitev števila novih članov DS, ki jih voli posamezna volilna enota
3. Razno

Prvi dve točki dnevnega reda sta podrobno obravnavani v članku tov. Inga Paša — Potek volitev.

Ad 3: Člani našega kolektiva, ki se vozijo na delo z avtobusom na relaciji Jarše—Vodice—Jarše, so prosili DS, da jim odobri podaljšanje voženj do 15. aprila 1969, tj. za 14 dni od dosedaj predvidenega datuma.

Tovariš ing. Janko Ukmar je pojasnil, da je vožnje z avtobusom letos organiziralo podjetje »Lek« Mengeš,

ker se vozi nekaj manj kot polovica delavcev iz njihovega podjetja. V kolikor bo podjetje Lek pristalo na podaljšanje, potem ni pomislekov z naše strani, da se podaljšanje odobri.

Tovarišica Francka Marinšek je pripomnila, da po njenem mnenju podaljšanje voženj za 14 dni ni vprašanje, ker se moramo zavedati, da je zdravje delavca zelo pomembno tudi za podjetje.

Člani DS so soglasno sklenili, da se našim delavcem odobrijo vožnje z avtobusom na delo, na relaciji Jarše—Vodice—Jarše, do 15. aprila 1969.

Sef računovodskega sektorja tov. Francka Marinšek je predlagala članom DS sledeče:

Kreditna banka in hranilnica Ljubljana, nam je poslala v podpis pogodbo o vključevanju deviznih sredstev za depozit na vpogled banke. Ker banka vsa sredstva, naložena pri njih, obreštuje od 4. 7. 1968 dalje, je predlagala, da naj veljajo naši devizni računi, kot depozit na vpogled.

Predstavniki ZK se zanimajo za obveščenost članov kolektiva

Tov. Francka Marinšek je predlagala, da naj to pogodbo sklenemo, in, da devizno poslovanje vodimo pri Kreditni banki in hranilnici Ljubljana.

Sprejet je bil sklep, da se devizni račun vodi pri Kreditni banki in hranilnici Ljubljana, in, da ga da kot depozit na vpogled.

Tovariša Albina Žiberta je zanimalo, kaj je z nabavo novega kamiona za podjetje.

Na to vprašanje je odgovoril tov. ing. Lado Zabukovec in dejal, da smo že dobili ponudbe, vendar nam ne odgovarjajo, ker nam nobeno podjetje ne bi kreditiralo. Navedena investicija v planu ni bila predvidena in sredstev nimamo na razpolago.

Tovarišica Marinškova pa je to pojasnilo dopolnila: »Kamion bomo kupili, ker vemo, da je to za nas ceneje, kot pa, če moramo najemati druge prevoznike. Trenutno pa navedenega ne moremo realizirati, ker nimamo sredstev.

PROIZVODNJA IN KVALITETA

V MESECU MÄRCU 1969

V mesecu marcu so proizvodni obrati delali normalno. Količinsko je bila oskrba s surovinami zadovoljiva, tako da glede na to ni bilo zastojev. Predilnica sintetične preje in konfekcija sta delali tudi v prostih sobotah in to zaradi potreb tkalnice in pa glede na naročila. Problem pri kvaliteti surovih tkanin je niansirana bombažna preja, kar nam povzroča pragošto, oziroma manj kvalitetno blago.

Izpolnitev plana v mesecu marcu in primerjava z marcem 1968 je po posameznih obratih naslednja:

	Plan marec 1969 — %	Indeks marec 1968 — %
Predilnica: predenje	112,1	178,5
sukanje	75,7	99,9
Tkalnica: 000 votkov	105,4	91,7
Oplemenitilnica: mtr	105,4	95,7
Tiskarna: mtr	—	140,4
b. mtr	—	97,8
Konfekcija: PLC	115,4	149,4

Kvaliteta adjustiranih tkanin je bila v mesecu marcu boljša, kakor v februarju in boljša od povprečja v letu 1968.

Bila je naslednja:

- I. kl. 90,26 %
- II. kl. 6,28 %
- III. kl. 1,89 %
- makul. 1,57 %

Zmanjšale so se grupe 2. in 3. klase ter makulatura. Vendar pa z navedenimi rezultati ne smemo biti zadovoljni in moramo skrbeti za to, da bomo količino I. kvalitete še dvignili in s tem olajšali delo prodajnemu oddelku in prodaji naših izdelkov. Poleg tega pa nam izboljšanje kvalitete poveča čisti dohodek podjetja.

SKLEPI UO XV. in XVI. seja

Sprejet je bil sklep, da se gradbeni parceli dodelita tov. Marinki Novosel in tov. Mariji Bakan, ker najbolj izpolnjujeta pogoje. Ostale prosilce se bo imelo v evidenci.

Na delovno mesto desinateurja v razvojnem oddelku se sprejme tov. Katja Kolar.

Tovarišici Vereni Orehek je bila odobrena povrnitev stroškov začetnega jezikovnega tečaja angleščine v celoti in tov. Majdi Skorjanc povrnitev stroškov tečaja o zunanjetrgovinskem poslovanju prav tako v celoti.

Tovarišici Justini Smrekar se je odobrilo podaljšanje — enomesečno, brezplačnega dopusta.

Tovarišu Ludviku Krambergarju je bila odobrena parcela za gradnjo garaže, v brezplačno uporabo.

S 1. aprilom 1969 se preneha izplačevati štipendijo tov. Ivani Zabavnik, ker je že v rednem delovnem razmerju.

Gasilskemu društvu Jarše—Rodica se dodeli gasilske cevi za trodelni napad (cevi z napako), po znižani ceni.

Člani UO so potrdili pravilnik o dodatni stimulaciji in ga predlagajo v potrditev DS.

Pravilnik o kvaliteti mora biti pripravljen do 10. maja letos, z veljavnostjo 1. maja 1969.

Člani UO so se strinjali s predlogom, da si predstavniki podjetja »Juta« iz ČSSR v mesecu juniju ogledajo naše podjetje in bodo 4 dni naši gostje v Umagu.

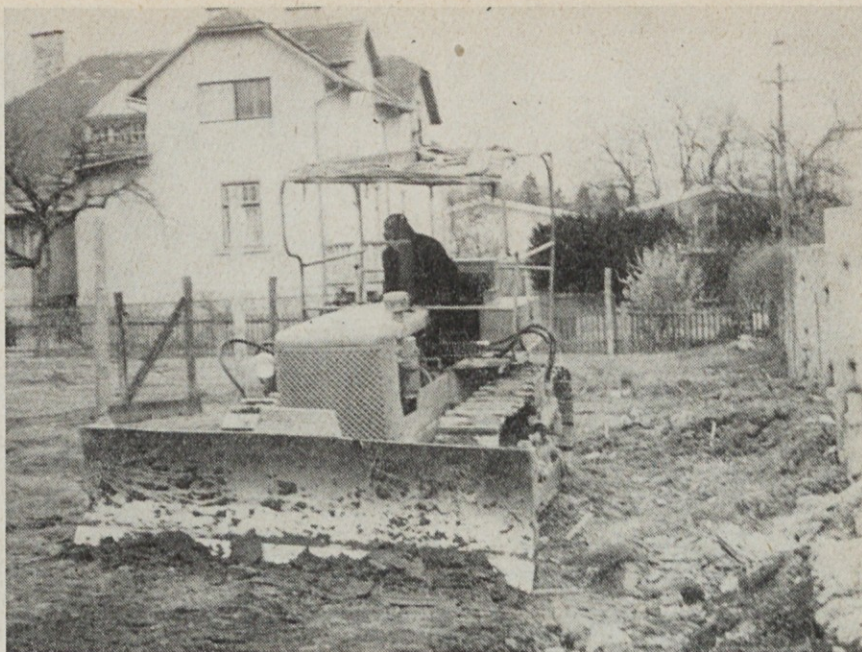
H kolektivnemu zavarovanju ne pristopamo. V kolikor imajo posamezni člani kolektiva interes, naj se sami zavarujejo.

Razen nove trgovine se zgradi v našem podjetju še nova vratarnica, v skupni vrednosti s trgovino 522.700,00 din.

Člani UO so potrdili spremembo prijave za specializacijo v ČSSR, namesto tov. dipl. ing. Mete Mlakar, tov. dipl. ing. Franca Verhovca in odobrijo njemu in tov. Sešku dodatno po 1 dnevnicu.

Člani UO se strinjajo, da naše podjetje sklene okvirno pogodbo o poslovno-tehničnem sodelovanju s podjetjem »Sava« Kranj.

Sprejet je bil predlog, da se naše podjetje poveže s firmo »Hoechst« za poslovno sodelovanje.

Sklep DS o novi vratarnici in prodajalni se izvaja

Nezgode v marcu in aprilu 69

V mesecu marcu so bile v podjetju štiri nezgode pri delu. Dve nezgodi pa sta bili v mesecu aprilu. Vse nezgode so bile lažje in so imele za posledico le nekaj dni bolniškega staleža. Vse poškodbe so bile na rokah. Do sedaj je bilo v podjetju letos 19 nezgod. Poškodovani so bili iz naslednjih obratov:

1. Tkalnica: Štefka Jenčič (35) tkalka. Pri vezanju nitke osnove na tkalskem stroju jo je udarna ročica stroja udarila na zapestje leve roke in ga poškodovala.

— Marija Vasle (25) tkalka. Pri pobiranju nitk s tkalskega stroja jo je greben stroja udaril na sredinec leve roke.

Oplemenitilnica: Marija Bakan (45) delavka v adjustirni. Na zlagalnem stroju si je poškodovala sredinec in prstanec na desni roki, ko je poravnavala blago med obratovanjem stroja.

Konfekcija: Jožica Ogrinc (24) šivilja. Ko je dvignila več komadov prevlek za ležalne stole, si je poškodovala levo roko v rami.

Pripravljalnica: Draga Nastran (38) navijalka votka. Pri izvlačenju prazne cevke jo je pritisnil del votkovega stroja na sredinec desne roke.

Menza: Maks Karba — pri obžaganju drevja si je pretegnil trebušne mišice.

V tem času sta bila tudi dva požara in sicer v tkalnici in v oplemenitilnici. Ker sta oba požara nastala predvsem zaradi neupoštevanja navodil o varstvu pred požarom, se na tem mestu obračam na vse sodelavce in sodelavce, da pri izvrševanju svojega dela v podjetju upoštevajo predpise in navodila, ki preprečujejo nastanek požara. To so predvsem:

— prepovedana je uporaba odprtega ognja v vseh obratih podjetja,

— prepovedano je pretakanje, prenašanje in shranjevanje lahko vnetljivih tekočin na mestih, ki niso zato določena,

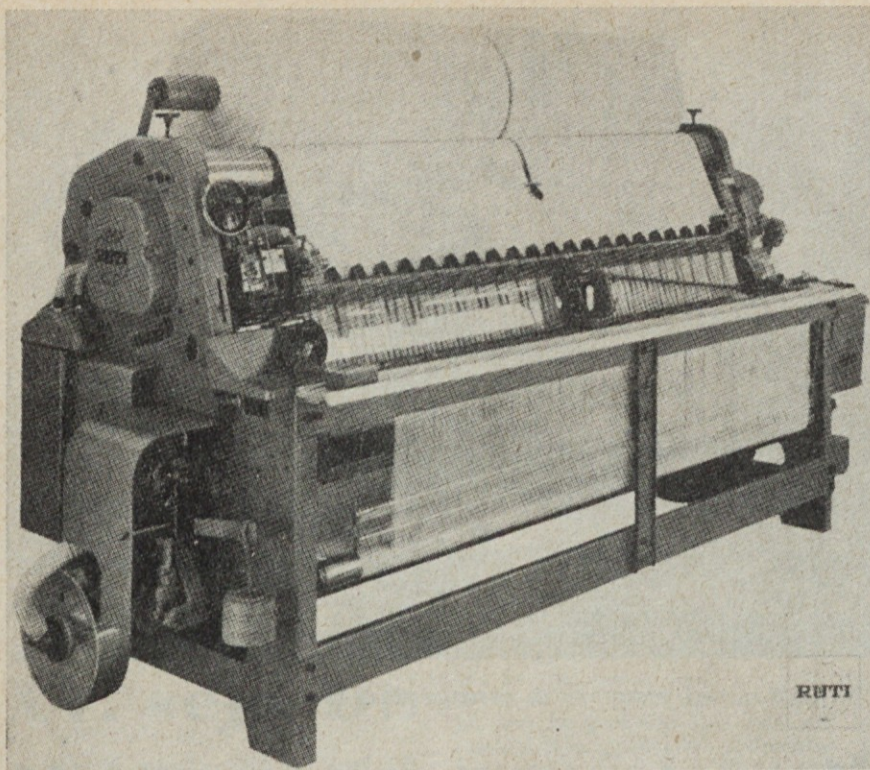
— dosledno je izvrševati dnevno, tedensko in mesečno čiščenje prostorov in strojev,

— obvezno je treba mazati vse stroje na vseh mestih, ki so zato določeni,

— vsako neupoštevanje teh in ostalih navodil bo smatrati kot disciplinski prekršek.

Brane Zupan

Dopisujte v glasilo »Konoplan«

Sl. 1: Rütijev večfazni tkalski stroj

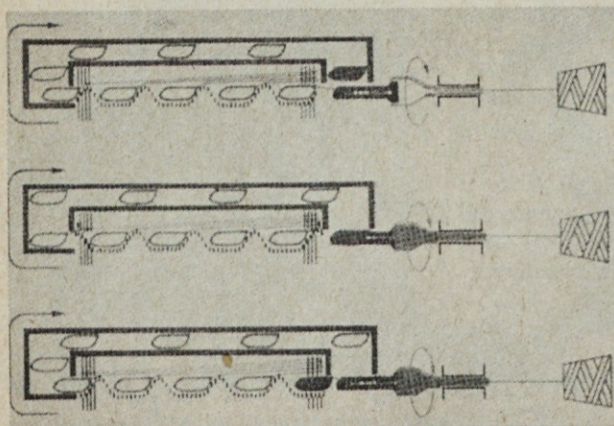
Že leta poizkušajo strokovnjaki izdelati tkalski stroj z boljšo in čimvečjo produkcijo. Ta tendenca se razvija v dve smeri in sicer z izboljšavo tako imenovanih konvencionalnih stavev, na drugi strani pa z brezčolničnimi stavbami.

Pri znani švicarski firmi Rütli so izdelali prototip tkalskega stroja TWR, kar pomeni turbo-tkalski stroj Rossmann (po konstruktorju Rudolfu Rossmannu).

TWR je večfazni tkalski stroj, kar pomeni, da teče več čolničkov istočasno skozi zev. Osnova je razdeljena v posamezne skupine, ki se ločeno dvigujejo, kot valovi, v zev. Votki se odvijajo s križnega navitka in se vnašajo v zev z ene strani.

Na sliki 2 je prikazan delovni princip TWR stroja v njegovih glav-

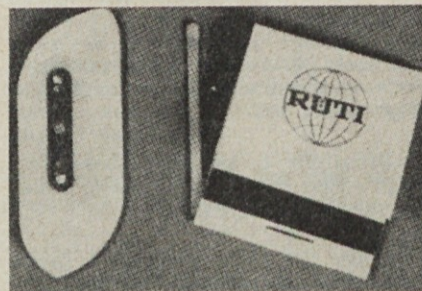
RAZVOJ TRALSKIH STROJEV

Sl. 2:
Delovni princip
TWR stroja

nih fazah. Votkovni navitek tvori tako imenovan turbo mehanizem s trdno vstavljenim klinom. Turbo je v obliki zvona, ima votlo vreteno in se zelo hitro vrti. Tkanina je prosto vtečajena v zvončastem predelu turbo mehanizma, tako da se obrati nanjo ne prenašajo. Votek gre preko kontrolnega organa (varovalka votka) in zavore skozi votlo vreteno ter skozi uho v zvon, kjer se navije na klino. Tako nastane votkov navitek. Ko je dosežena potrebna dolžina votka, se potisne celotno navitje na prosti konec klinke, istočasno se na klini navije že naslednji votek. Prazni nosilec votka se pomakne navzdol, prevzame votkov navitek s klinke in ga potisne v odprti zev.

Greben na tem stroju sestoji iz zob in vodilne pločevine. Zobje so razdeljeni in prirejeni tako, da so vrtljivi okoli osi. Premikanje zob v obliki valovanja je urejeno s pomočjo dveh vijačnih vreten, ki se vrtita v nasprotno smer, tako da zob za zobom pribija votek, kontinuirno k blagu. Osnova se premika tako, da se pred nosilcem votka zev odpira in takoj za njim spet zapre. Vsi ti premiki so sinhronizirani, tako da je prehod vsakega votka skozi osnovo

Sl. 3: Slika kaže velikost čolnička

neoviran. Dolžina votkove niti je določena s širino tkanine, tako da so nosilci votka ob izstopu iz zeva prazni. S pomočjo transportne verige se prazni nosilci votka privede nazaj na polnilno mesto.

Opisane stavbe bodo imele sledeče prednosti:

- povečano število votkov na časovno enoto,
- majhne nihajoče mase,
- manjša poraba moči,
- tek brez vibracij,
- malo hrupa in zelo majhna poraba prostora, ker teče osnova skoraj navpično.

Sedaj še preizkušajo prototipe v praksi.

Prevedla in priredila
Meta Mlakar, dipl. ing.

»Slonček« je tudi vprežni stroj

Odnos močnih do šibkih

Kadar govorimo o sreči, ki si je v življenju želimo čim več, mislimo po navadi na uspehe, ki nam jih sreča prinaša. Uspehe bi radi dosegali na delu ali kjerkoli. Želimo tudi, da bi se nam standard kar naprej, čim lepše dvigal. Končno mislimo tudi na zabave in še na marsikaj. Srečo iščemo pač izven sebe. Pri vsem tem se zlepa ne spomnimo svojih zdravih telesnih in duševnih sil, s katerimi razpolagamo. Brez zdravih sil v življenju nismo na konju, kadar zbolimo, ne družbeno urejeni in sposobni za delo. Toda prav na svoje zdravje se navadno spomnimo šele tedaj, ko ga izgublamo, kadar zbolimo. Ko nas tu zapušča sreča, nam za uspehe, za standard in zabavo nenadoma ni več mar. Kot nikoli prej si tedaj želimo, da bi se nam povrnila vsa toplota, močna in prijetna počutja, ki nam vzdržujejo življenjsko ravnotežje in krepijo našo samozavest. Nekateri ljudje so preboleli težje bolezni, iz spopada z njimi pa niso izšli zmagoviti. Prehudo je pustošilo v njih. Za njimi je ostalo mnogo razdejanja, morda nikoli več obnovljenega. Med nami živijo tudi ljudje, ki jim ni bila naklonjena narava. Po svoje se je poigrala z njimi. Narava, ki ni slaba, niti dobra, je kdaj pa kdaj muhava. Izenada in mimo vseh naravnih zakonitosti nas preseneča z izjemami. Tega obdaruje z izrednimi darovi, drugega s hibami, ki ga bremenijo vse življenje. Z njimi živi življenje, ki mu ga nihče ne zavida. Človeku pa se pripeti najhujše, kadar mu bolezen zagospodari po sedežu njegove duševnosti — po možganih in po živčevju. Pustošenja na teh organih zapuščajo znižanje in oslabitev duševnih sposobnosti. Pred boleznijo je imel zdravo razvit človek živahno

sposobnost zdravega čustvovanja, segajočega v globine osebnih skrivnosti in višine najlepših idealov. Neprizadet človek pravilno ocenjuje vrednost ljudi okrog sebe, ki zaslužijo in terjajo spoštovanje okolja. Sposoben se je upreti vsemu, kar je okrog njega nevredno. Neprizadet človek razpolaga z zdravo voljo do dela in se je sposoben pravilno vraščati in prilagajati družbeni povezanosti. Če pa so navedene sposobnosti kakorkoli okrnjene, manj razvite, če so razvojno zatrte, človek ni več polno močan. Če so najvažnejše duševne sposobnosti in lastnosti odslej preobčutljive, če niso več vitalne, če niso več odporne, tedaj človek ostaja med pol-potje. Vsaj to!

no zdravimi, neprizadetimi in močnimi vrstniki — slaboten. Že otrok, ki med močnejšimi vrstniki zaradi svoje prizadetosti in šibkosti, nekje zaostaja, pogosto doživlja čudna srečanja, ki spominjajo na poigravanje mačke z mišjo. Močnejši se ob šibkejšem zave svoje nadmoči in se mu pogosto porodi težnja, da svojo nadmoč (duševno ali telesno, ali obe) na šibkem dokaže ali preizkusi. Ljudje nismo živali, toda smo — kadar nam pod zunanjim beležem primanjkuje kulture — vedenjsko živalim na las podobni. Mnogi doživljajo to v vsakdanjem življenju na svoji koži, ali lahko opazujejo na ljudeh okrog sebe.

Pogosto smo priče dogodkom ko si »pametnejši« odrasli »neumne« kot pravimo izposodijo. Na račun morda sodelavcev, zaradi njegovih pomanjkljivosti in telesnih hib, zbijajo neokusne šale, se norčujejo iz njegove zadrege ali jih pošiljajo po nekaj, čemur se nato smejejo in uživajo še posebno, kadar si prizadeti ne najde rešitve. In huda je zamera, če duševno šibkejši — prignan do afekta — s svojim mučiteljem telesno obračuna. In tako smo pri odnosu močnih do šibkih pred ugotovitvijo: Zdravi, močni, neprizadeti ljudje odpravljajo manj razvite, neobgljene ob stran, na družbeni rob, namesto da bi jim pomagali. Potlačijo jih podse, da si preko njih posteljejo družbeno ugodneše.

Vsakemu človeku gre za srečo in uspeh, tudi šibkemu, prizadetemu in manj iznajdljivemu, le pot do nje mu močnejši zagrenjuje. Pri vsem gre le za razumevanje težav, ki jih prizadeti ni sam kriv. Gre le za topel odnos in za pomoč, ki jo močnejši brez škode lahko nudi šibkejšemu, če le hoče. Če je šibek pomoči močnejšega deležen, si čudovito pomaga, dalje sam, ne z lahkoto, toda pomaga si uspešno. Če tega sposobnejši ne zna ali noče, naj manj sposobnemu ne stoji v njegovem življenju v nadmoči. M. S.

Od naročilnice do oplemenitenega blaga je dolga pot

Zanimivosti

Kako gre nogometno igrišče spat...

Za zelenico na nogometnem stadionu v Stockholmu skrbijo na prav poseben način. Za čas med dvema tekmama namreč zelenico pokrijejo z orjaško plastično plahto. Te seveda ne morejo razgrniti na roko, temveč uporabljajo za to dve posebni vozili, ki ju poganjata dva sinhrono tekoča stroja. Oba motorja sta med seboj povezana s cevjo, na katero je navita plastična folija.

Celotno igrišče pokrijejo ali odkrijejo v samo desetih minutah. Le kaj, če bi zmanjkalo elektrike — in to prav pred tekmo?

Zakaj si ne bi ceste posuli sami?

Predlog je nemara neobičajen, nespameten pa prav gotovo ni. Količkokrat smo se že znašli na ledeni cesti, kjer bi zagotovo prišli preko ledu, če bi nam le nekdo posul tistih nekaj odločilnih metrov! Švicarski inženir Gerber je očitno razmišljal prav tako, potem pa se je lotil dela. Pod avto je montiral vrtljivo stož-

často ploščo, uredil dotok peska in opremil vse skupaj s samodejno napravo, ki posipanje s peskom prekine po treh sekundah. Zaloga peska za došča za okroglo osem posipanj — kar je v večini primerov dovolj.

Se bomo mar vozili po steklenih cestah?

Če naj verjamemo poročilom z demonstracije, ki jo je za strokovnjake in novinarje pred časom priredila ameriška firma Boeing Company, bo steklo zares postalo zanimivo kot gradbeni material za ceste.

Postopek, ki so ga razvili pri Boeingu — le s čim vse se ne ukvarjajo letalske tovarne! — je v bistvu zelo preprost. Podlogo za cesto zravna in utrdijo, potem pa nanjo položijo preprogo, nato zalijejo s posebno umetno smolo, ki se v 30 do 45 minutah popolnoma strdi. Takšna podloga je menda izredno trdna in čeznjo lahko vozijo tudi najtežji tovornjaki.

Morda pa je to predvsem zanimiv postopek za gradnjo pristajalno vzletnih prog na letališčih?

Useбина

1. maj — največji praznik delovnih ljudi — Danica Blejc

Demokracija in odgovornost — Ingo Paš

XV. seja DS

Proizvodnja in kvaliteta

Sklepi UO — XV. in XVI. seja

Nezgode v marcu in aprilu 1969

Razvoj tkalskih strojev — Meta Mlakar, dipl. ing.

Odnos močnih do šibkih — Majda Skrinjar

Zanimivosti

Obvestila iz kadrovske službe

Izdaja v 850 izvodih kolektiv tovarne Induplati. Odgovorni urednik Jošo Gagel. Natisnila in klišeje izdelala Tiskarna »Jože Moškrič« v Ljubljani

OBVESTILA IZ KADROVSKE SLUŽBE

Vstopi:

1. Marija Zupan, pomočnica v kuhinji poč. doma v Umagu, vstopila 29. 4. 1969.

Izstopi:

1. Erna Banfi, tkalka, izstopila 8. 3. 1969,

2. Marija Horvat, tkalka, izstopila 8. 3. 1969,

3. Aleksander Grilj, vodja mehano-grafije, izstopil 31. 3. 1969,

4. Janez Merčun, elektro vajenec, izstopil 31. 3. 1969.

POROČILA SE JE:

Vera Šivavec, čistilka upr. prost., poročena BALANTIČ.